

OBJAŠNJENA
EVROPSKA
UNIJA

Veličanje
evropske
kulture
raznolikosti

Evropska
komisija

Kultura i audiovizuelni mediji

Evropski kulturni i kreativni sektori
daju ključan doprinos ekonomiji,
zapošljavanju i socijalnoj koheziji

OBJAŠNJENA EVROPSKA UNIJA

Ova publikacija je deo serije koja objašnjava kako EU postupa u okviru politika iz različitih oblasti, zašto u njima učestvuje i koje rezultate postiže.

Publikacije možete pronaći na internet stranici:
http://europa.eu/pol/index_en.htm
<http://europa.eu/!bY34KD>

Kako funkcioniše Evropska unija
Evropa u 12 lekcija
Evropa 2020: Strategija rasta Evrope
Osnivači EU

Poljoprivreda
Bankarstvo i finansije
Granice i bezbednost
Budžet
Klimatska akcija
Konkurencija
Potrošači
Kultura i audiovizuelni mediji ✘
Carine
Digitalna agenda
Ekonomska i monetarna unija i evro
Obrazovanje, obuka, mladi i sport
Zapošljavanje i socijalna pitanja
Energija
Proširenje
Preduzetništvo
Životna sredina
Borba protiv prevara
Bezbednost hrane
Spoljni poslovi i bezbednosna politika
Humanitarna pomoć i civilna zaštita
Unutrašnje tržište
Međunarodna saradnja i razvoj
Pravda, osnovna prava i jednakost
Pomorstvo i ribarstvo
Migracije i azil
Javno zdravlje
Regionalna politika
Istraživanja i inovacije
Oporezivanje
Trgovina
Saobraćaj

SADRŽAJ

Zašto nam je potrebna evropska kulturna i audiovizuelna politika .	3
Koji je pristup EU	4
Šta EU čini.	7
Izgledi: Okretanje ka budućnosti. . .	11
Saznajte više	12

Objašnjena Evropska unija: Kultura i audiovizuelni mediji

Evropska komisija
Generalni direktorat za komunikacije
Informacije za građane
1049 Brisel
BELGIJA

Rukopis ažuriran u novembru 2014.

Fotografije na naslovnoj i prvoj strani:
© iStockphoto — scanrail

12 pp. — 21 × 29.7 cm
ISBN 978-92-9238-492-0
doi: 10.2871/607129

Izdanje na srpskom jeziku štampala
Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji, 2017.

© Evropska unija, 2017.
Umnožavanje je dozvoljeno. Za korišćenje i reprodukciju pojedinačnih fotografija, potrebno je zatražiti dozvolu nosilaca autorskih prava.

Zašto nam je potrebna evropska kulturna i audiovizuelna politika

Negovanje kulturnog bogatstva i kreativnosti

Kultura i kreativnost nalaze se u srži evropskog projekta. Kultura oblikuje naše identitete, težnje i način na koji se odnosimo prema drugima i svetu. Takođe, oblikuje mesta i predele u kojima živimo, kao i naše životne stilove.

Brzi razvoj tehnologije predstavlja ujedno priliku i izazov evropskim kulturnim i kreativnim industrijama. Evropska unija nastoji da pomogne svima koji su uključeni u ove sektore – od lokalnih zajednica koje neguju svoju kulturnu baštinu do producenata nagrađivanih filmova – da iskoriste mogućnosti koje im se pružaju i prevaziđu teškoće sa kojima se suočavaju.

Izazovi su značajni. Kulturna raznolikost je bogatstvo EU, ali jezičke i kulturne razlike vode do rasparčavanja tržišta. Svetska ekonomska kriza otežava finansiranje kreativnog sektora. Nove digitalne tehnologije vrše veliki uticaj na tradicionalne načine distribucije – biblioteke ogromnog sadržaja prešle su sa polica na hard diskove, ali je teško stvoriti održive poslovne modele.

Kreativni podsticaj ne samo za ekonomiju

Evropski kulturni i kreativni sektori doprinose ekonomskom rastu, zapošljavanju, inovaciji i socijalnoj koheziji.

Oni čine 4,5% evropskog BDP-a i zapošljavaju oko 3,8% radne snage EU (8,5 miliona ljudi). Osim toga, evropski kulturni i kreativni sektori pokazali su da su u vremenima ekonomske krize otporniji od drugih sektora, kao i da doprinose inovaciji, razvoju veština i urbanom oporavku, istovremeno vršeći pozitivan uticaj na druge sektore kao što su turizam i informacione i komunikacione tehnologije.

Prednost pristupa na nivou cele EU

Sve države članice Evropske unije imaju sopstvene načine na koje se nose sa pitanjima vezanim za kulturu i audiovizuelne medije. Posao koji obavlja Evropska unija doprinosi tim nastojanjima i daje im novu dimenziju.

Informacije prikupljene na nivou cele EU mogu da posluže kao podrška prilikom odlučivanja o nacionalnoj politici ili primer dobre prakse koji bi i drugi mogli da slede. Radi postizanja ovog cilja, između država članica EU uspostavljeni su mehanizmi namenske saradnje.

U periodu od 2014. do 2020. EU će kroz program Kreativna Evropa, koji zamenjuje programe Kultura, MEDIA i MEDIA Mundus, uložiti 1,46 milijardi evra u kulturne i audiovizuelne sektore. Ovo predstavlja povećanje od 9% u odnosu na iznos prethodnog budžeta.

Program Kreativna Evropa nastoji da poboljša našu zajedničku kulturnu baštinu kroz podršku kulturnim prekograničnim projektima, kao što su akcije saradnje, planovi i mreže, kao i prevodi književnih dela. Kreativna Evropa takođe dopunjuje nacionalne budžete kako bi ojačala evropsku kinematografiju, širila nove filmove i učinila audiovizuelni sektor konkurentnijim. Jedinstveno tržište audiovizuelnih medija i uspostavljanje bezbednijeg internet programa kako bi se širom EU zaštitila deca pri korišćenju interneta predstavljaju samo dva načina na koje se pristupom na nivou cele EU može postići više nego rešavanjem takvih pitanja na nacionalnom nivou.

Mnogi regioni i gradovi uviđaju da kultura i kreativni sektori doprinose njihovoj ekonomskoj konkurentnosti i zapošljavanju. Iz tog razloga regionalna politika EU putem namenskih fondova podržava strateške investicije u kulturu i kulturne i kreativne sektore.

Koji je pristup EU

Zajedničkim radom postiže se više

Kako bi donela svoj program za kulturu, Evropa se oslanja na čvrsto partnerstvo među svim akterima, uključujući države članice, regione, kulturne organizacije i druge aktere u kulturi.

Na primer, projekti lokalne inicijative za jačanje kulturnog turizma ili urbane regeneracije u kulturno značajnim područjima, podrška distribuciji nezavisnog filma – svi ti i mnogi drugi ciljevi najbolje se postižu kada organizacije na različitim nivoima udruže svoje napore i sredstva.

Saradnja u kulturi: politički okvir

Evropski plan za kulturu (ustanovljen 2007.) promovira:

- kulturnu raznolikost i međukulturni dijalog;
- kulturu kao katalizator kreativnosti i inovacija;
- kulturu kao deo međunarodnih odnosa EU.

Nacionalne vlasti, institucije EU i kulturni sektor širom Evrope od 2007. godine blisko sarađuju težeći navedenim ciljevima. U ovom okviru saradnje, nacionalni organi mogu da imenuju predstavnike u ekspertskim grupama na nivou EU u kojima se najbolje nacionalne i regionalne prakse i novi načini zajedničkog rada na prioritetnim pitanjima razmatraju u okviru takozvanog Otvorenog metoda koordinacije, obliku upravljanja zasnovanom na dobrovoljnoj saradnji država članica.

Kako bi se izvukao maksimum iz već postojećih ekspertiza na terenu kada je u pitanju kreiranje politika, Komisija redovno razmenjuje stanovišta i informacije sa organizacijama iz kulturnih sektora. Ovaj **strukturisani dijalog** pokriva čitav spektar ključnih pitanja kao što su: kulturne i kreativne industrije, međukulturni dijalog, kulturna baština i pristup kulturi.

Osim toga, širom Evrope postoje nezavisne grupe posvećene podsticanju kulture. Na primer, u oblasti kulturne baštine, mnoge organizacije okupljene su pod okriljem udruženja *Europa Nostra*. Ova panevropska federacija za kulturnu baštinu okuplja oko 250 nevladinih i neprofitnih organizacija sa ukupno više od pet miliona članova i čini mrežu profesionalaca i volontera koji su svi posvećeni očuvanju kulturne baštine za sadašnje i buduće generacije.

Evropska komisija pruža mogućnost zainteresovanim stranama i kreatorima politika da se u okviru Evropskog kulturnog foruma koji se odvija dva puta godišnje susretnu i raspravljaju o najbitnijim pitanjima za sektor.

EU podstiče kulturnu saradnju sa pojedinačnim zemljama van EU kao i sa regionalnim i međunarodnim organizacijama. Od usvajanja Evropskog plana za kulturu, kultura se sve više shvata kao strateški partner od političkog, društvenog i ekonomskog značaja koji doprinosi ciljevima spoljne politike.

Kao potpisnica Uneskovke Konvencije o zaštiti i unapređenju raznolikosti kulturnih izraza iz 2005. godine, EU zalaže se da se kulturna raznolikost učini bitnim elementom njenog spoljašnjeg delovanja i da se razvije nova i aktivnija kulturna uloga Evrope u međunarodnim odnosima.

© iStockphoto/Crima/ew

Najbolje ideje dolaze sa sve četiri strane EU.

Saradnja za dobrobit audiovizuelnog sektora

Nacionalni nivo: države EU podržavaju svoje audiovizuelne delatnosti na različite načine: sredstvima iz nacionalnih poreskih prihoda, televizijskih pretplata, a u nekim slučajevima i lutrije. Sve one imaju nacionalne filmske institute ili slična tela koja podržavaju njihove filmske industrije.

Kada je u pitanju filmska produkcija, postoje pravila koja sve države članice moraju da slede kako bi se osiguralo pošteno takmičenje za sve filmove širom EU. Na primer, državna pomoć u načelu ne bi trebalo da premašuje 50% produkcijskih troškova.

Nezavisne grupe: postoje brojne organizacije, kao što su Promocija evropskog filma i Evropska filmska akademija, koje su osnovali građani širom EU kako bi audiovizuelni sektor učinile konkurentnijim i podstakle kreativnost.

Organizacija Promocija evropskog filma posvećena je promovisanju i plasiranju evropske kinematografije širom sveta okupljanjem profesionalnih organizacija iz 34 evropske zemlje. Pod okriljem Promocije evropskog filma sve ove organizacije rade zajedno na promovisanju evropske kinematografije i talenta širom sveta.

Evropska filmska akademija ima 3000 članova, koji su svi profesionalci u ovom polju. Oni organizuju obrazovne radionice, konferencije i druge manifestacije u cilju promocije evropske filmske kulture.

Svake godine, različite aktivnosti Evropske filmske akademije dostižu svoj vrhunac na svečanosti dodele Evropskih filmskih nagrada. Dvadeset jedna kategorija, među kojima su i one za najbolji evropski film, najboljeg reditelja, najbolju glumicu i najboljeg glumca, pružaju industriji mogućnost da veliča ono najbolje što EU može da ponudi.

Uključivanje građana Evrope – nagrade, priznanja i plakete

Uključivanje građana širom EU u kulturni i audiovizuelni izraz ključno je ukoliko želimo da postignemo ciljeve inkluzije, uzajamnog poštovanja i privrednog rasta koji donose kreativne delatnosti.

NAGRADA EU ZA SAVREMENU ARHITEKTURU:

arhitektura, koja svojim pametnim projektima može da nam podigne raspoloženje i učini život jednostavnijim, utiče na naš svakodnevni život na ekološkom, društvenom i kulturnom planu. Nagrada Evropske unije za savremenu arhitekturu - nagrada Mies van der Rohe, veliča najkreativnije i najinovativnije evropske arhitekture današnjice i sutrašnjice. Ova nagrada predstavlja najprestižnije priznanje u evropskoj arhitekturi.

NAGRADA EU ZA KULTURNU BAŠTINU: Evropa ima bogatu baštinu koja obuhvata sve od arhitektonskih znamenitosti do industrijskih objekata, od umetničkih dela do istorijskih vrtova. Nagrada Evropske unije za kulturnu baštinu - nagrada Evropa Nostra, dodeljuje se svake godine izvanrednim projektima za očuvanje i istraživanje naše baštine i podizanje svesti o njoj.

© Stefan Baumann

Arheološki park Karnuntum – dobitnik plakete Evropske kulturne baštine za 2014.

Nagrade pomažu da se mladim profesionalcima pruži podsticaj koji im je potreban – ovde je prikazana dodela Evropskog priznanja za prevazilaženje granica 2014.

EU 'PRIX MEDIA': Od 2012. godine priznanje EU 'Prix MEDIA' dodeljuje se filmovima sa najvećim potencijalom zarade na bioskopskim blagajnama, predloženim za razvojnu podršku od MEDIA programa. Scenaristi i producentima izabranog projekta odaje se priznanje tokom filmskog festivala u Kanu.

EVROPSKO PRIZNANJE ZA PREVAZILAŽENJE

GRANICA: bogata kulturna raznolikost Evrope ogleda se u njenim muzičarima u usponu. Evropsko priznanje za prevazilaženje granica (EBBA) veliča evropske umetnike koji su svojim prvim evropskim izdanjima uspešno prevazišli granice. Priznanjem se naglašava veliki evropski muzički talenat i tako podstiču umetnici da dele svoju muziku širom EU.

NAGRADA EVROPSKE UNIJE ZA KNJIŽEVNOST: cilj nagrade Evropske unije za književnost je da u centar pažnje postavi kvalitet i raznolikost savremene evropske književnosti promovisanjem većeg opticanja književnih dela unutar Evrope i podsticanjem zainteresovanosti čitalaca za dela koja ne pripadaju njihovim nacionalnim književnostima. Izdavačke kuće takođe mogu da konkurišu za prevod poredničke knjige putem programa Kreativna Evropa.

PLAKETA EVROPSKE BAŠTINE: plaketa evropske baštine dodeljuje se mestima koja simbolizuju procese evropske integracije. Ova mesta veličaju i simbolizuju evropske integracije, ideale, vrednosti i istoriju. Ona su pažljivo odabrana zbog svoje simboličke vrednosti, uloge koju su odigrala u evropskoj istoriji i aktivnosti koje nude u cilju približavanja Evropske unije i njenih građana.

Šta EU čini

Sredstva za kulturu: program Kreativna Evropa

Ovaj program izgrađen je na uspehu programa Kultura, MEDIA i MEDIA Mundus.

Cilj mu je jačanje evropskih kulturnih i kreativnih sektora.

Ne samo da pomaže očuvanje i promovisanje evropske kulturne i jezičke raznolikosti i prikazuje evropsko kulturno bogatstvo već doprinosi i evropskim težnjama ka pametnom, održivom i inkluzivnom privrednom rastu, pomaže kulturnim i kreativnim sektorima da se prilagode digitalnom dobu i globalizaciji i stvara nove međunarodne mogućnosti, tržišta i publiku.

Milioni ljudi i organizacija su obuhvaćeni projektima finansiranim u okviru programa, uključujući filmske stvaraoce, distributere, agente prodaje i druge audiovizuelne profesionalce, ljubitelje bioskopa, umetnike i kulturne radnike, izdavače i ljubitelje knjige.

Program obezbeđuje podršku za:

- projekte prekogranične saradnje između kulturnih i kreativnih organizacija unutar EU i šire;
- mreže koje pomažu kulturnim i kreativnim sektorima da deluju izvan nacionalnih granica i da ojačaju svoju konkurentnost;
- prevod i promociju evropskih književnih dela;
- platforme kulturnih delatnika koji promovišu umetnike u sponu i podstiču istinsko evropsko programiranje kulturnih i umetničkih dela;
- podizanje kapaciteta i stručno usavršavanje za audiovizuelne profesionalce;
- razvoj fantastike, animacije, kreativnih dokumentarnih filmova i video igara za evropske bioskope, televizijska tržišta i druge platforme;
- obuku i povećanje kompetentnosti audiovizuelnih profesionalaca;
- distribuciju i prodaju audiovizuelnih radova u Evropi i izvan nje;
- filmske festivale koji promovišu evropske filmove;

- fondove za međunarodnu filmsku saradnju;
- razvoj publike u cilju podsticanja filmske pismenosti i povećanja interesovanja za evropski film kroz širok spektar događaja.

Od 2016. godine Kreativna Evropa će takođe sadržati instrument finansijskih garancija u vrednosti od 121 miliona evra kako bi pomogla kulturnim i kreativnim sektorima da dobiju bolji pristup finansijama.

Ostali programi koje finansira EU takođe pružaju podršku kulturnim i kreativnim sektorima:

- Erasmus + podržava razvoj veština kroz obrazovanje i obuku, izgradnju znanja i partnerstva kroz saveze znanja i saveze sektorskih veština;
- COSME, program EU za konkurentnost preduzeća i malih i srednjih preduzeća, podržava preduzetništvo, pristup finansijama i tržištima za mala i srednja preduzeća;
- Horizont 2020 podržava istraživanja i inovacije takođe i u oblasti kulture i kulturne baštine.

Od 2007. godine Evropski fond za regionalni razvoj izdvojio je 3 milijarde evra za zaštitu i očuvanje kulturne baštine, 2,2 milijarde evra za razvoj kulturne infrastrukture i 555 miliona evra kao podršku uslugama u oblasti kulture. Dodatnih 150 miliona evra uloženo je od 1998. godine kroz okvirne programe EU za istraživanje i tehnološki razvoj.

Direktiva o audiovizuelnim medijskim uslugama

Kada bi svaka država članica EU imala sopstvena, drugačija pravila koja se tiču televizije, bilo bi teško gledati televizijske programe koji se prenose iz drugih evropskih zemalja. Zato je EU 1989. godine usvojila direktivu o „televiziji bez granica“ kojom se donosi zajednički minimalni skup pravila koja važe u celoj EU.

Televizija putem interneta i novi načini stavljanja audiovizuelnih sadržaja u opticaj postavljaju pred regulatorna tela nove izazove, kao što su zaštita mladih ljudi od štetnih sadržaja i zabrana podstrekavanja na mržnju, uz istovremeno osiguranje slobode govora.

Mreža Europa Cinemas jača profil evropske kinematografije.

Izmenama iz 2007. godine 'direktiva o televiziji bez granica' je prerasla u direktivu o **audiovizuelnim medijskim uslugama**. Godine 2010. direktiva je sistematizovana. Ona pokriva sve audiovizuelne medijske usluge – tradicionalnu televiziju (linearnu uslugu) i video sadržaj na zahtev (nelinearne usluge) – i postavlja nekoliko opštih zahteva za njih. Ovi zahtevi pokrivaju identifikaciju pružaoca medijske usluge, zabranu podsticanja na mržnju, pristupačnost za osobe sa invaliditetom, mere za promociju evropskih radova, određene kvalitativne zahteve za reklamnu komunikaciju, sponzorstvo i plasman proizvoda.

Međutim, direktiva o audiovizuelnim medijskim uslugama uzima u obzir stepen kontrole korisnika nad uslugom i samim tim različito tretira linearne i usluge na zahtev. Usluge na zahtev stoga podležu nešto lakšem propisu koji odgovara relativnom uticaju koji imaju na društvo u celini.

Nasuprot tome, televizijske emisije podležu strožim uslovima, naročito u oblasti reklamiranja, zaštite maloletnika i promocije i distribucije evropskih dela.

Što se tiče promocije evropskih dela, u vezi sa emitovanjem, pravila zahtevaju da najveći deo trajanja emitovanja bude rezervisan za evropska dela različitih žanrova. Takođe, emiteri moraju da rezervišu najmanje 10% svog vremena emitovanja ili programskog budžeta za evropska dela koja su proizveli nezavisni producenti. U slučaju video usluga na zahtev, države članice imaju širu slobodu izbora načina promocije evropskih dela:

mogu, na primer, uvesti mere u vezi sa učešćem evropskih dela u katalozima, mere kojima bi se osiguralo da takva dela dođu do izražaja ili mogu nametnuti novčani doprinos pružaocima video usluga na zahtev namenjen produkciji i kupovini prava takvih dela.

U svakom slučaju, direktiva o audiovizuelnim medijskim uslugama proširuje princip zemlje porekla na sve audiovizuelne medijske usluge. To znači da svaka usluga mora biti u skladu sa pravilima zemlje u kojoj se njen pružalac nalazi. Primena pravila odgovornost je date države članice.

U maju 2012. godine Komisija je predstavila svoj prvi izveštaj o primeni direktive. U poslednje vreme, kako približavanje između tradicionalnog emitovanja i onlajn sveta postaje sve očiglednije, Komisija je pokrenula javnu raspravu kako bi istražila šta ovo približavanje može da znači za evropski privredni rast i inovacije, kulturnu različitost i potrošače. **Konsultacije** na osnovu **Zelene knjige** 'Priprema za potpuno objedinjeni audiovizuelni svet: rast, stvaranje i vrednosti' završene su u jesen 2013. godine, i objavljeni su **doprinosi**, kao i izvršni dokument i komentari. Procena regulatorne podobnosti direktive planirana je za 2015. godinu kroz **primenu** REFIT programa.

Evropske prestonice kulture

Od njenog začetka pre skoro 30 godina, gradovi širom Evrope takmiče se za poželjnu titulu Evropske prestonice kulture. Izbor za Evropsku prestonicu kulture gradovima može da pruži novi kreativni zamah, izgradi novu publiku za kulturu i pomogne lokalnim kulturnim operaterima da razviju aktivnosti umrežavanja na evropskoj i svetskoj sceni. Takođe, može da bude jedinstvena prilika gradovima da se regenerišu, promene svoj imidž ili izgrade svoj profil na međunarodnoj sceni, što zauzvrat može da doprinese razvoju turizma i privlačenju novih investicija.

Evropske prestonice kulture jednako mogu dati vredan doprinos socijalnoj inkluziji i međukulturnom dijalogu, na primer, kroz program rada na terenu maštovite zajednice i efikasnu upotrebu volontera.

Ali, iznad svega, Evropska prestonica kulture nudi građanima iz Evrope i izvan nje mogućnost da otkriju veliku kulturnu raznolikost našeg kontinenta i da na drugi način sagledaju naše zajedničke korene, istoriju i vrednosti kroz brojne kulturne događaje čiji su domaćini nosioci titule.

'Evropske prestonice kulture jasna su ilustracija posvećenosti EU kulturnoj raznolikosti, ali i načinima na koje kultura može ujediniti ljude u Evropi. Oni su dokaz da kultura ima veliku ulogu u srži naših politika održivog razvoja, jer čine deo dugoročnog razvoja evropskih gradova i njihovih regiona, kao i izvor podsticaja za dinamiku, kreativnost ali i socijalnu inkluziju.' Žoze Manuel Barozo, predsednik Evropske komisije

Ulične aktivnosti u Umeu – jednoj od evropskih prestonica kulture u 2014. godini

EUR-TEXT povratak u budućnost!

EUR-TEXT okuplja umetnike iz Češke, Francuske, Malte i Poljske iz različitih oblasti (muzika, moda, vizuelna umetnost) u cilju povezivanja savremenog izraza sa evropskom kulturnom baštinom.

Bilo da je u pitanju modna revija inspirisana klasičnim slikarstvom, izvođenje Šubertove Devete simfonije na autentičnim instrumentima ili izložba umetničkih dela inspirisana modnim dizajnom, EUR-TEXT stvara dijalog između prošlosti i sadašnjosti kako bi zaista otišao 'natrag u budućnost.'

Berlinalo talenat

Svake godine, tokom međunarodnog filmskog festivala u Berlinu mladi i perspektivni audiovizuelni profesionalci iz celog sveta okupljaju se tokom šest dana kako bi razmenili iskustva i naučili od stručnjaka ove industrije. Tri stotine scenarista, producenata, reditelja, kompozitora, urednika i mladih filmskih kritičara u usponu odabrano je i pozvano da se sastane u Berlinu i prisustvuje radionicama i prevaziđe međukulturni i jaz između onih već proslavljenih i talentovanih filmskih stvaralaca koji obećavaju. MEDIA, potprogram Kreativne Evrope, obezbeđuje jedan od glavnih finansijskih doprinosa Berlinalo talentu.

Operacija Kino

Kroz projekat Operacija Kino, Kreativna Evropa dopire do kinematografski najuskraćenijih i najsiromašnijih delova Balkana i Turske, podstičući lokalne vlasti da podrže višenamenske digitalne bioskope u kulturnim centrima širom regiona.

Filmski festivali iz Transilvanije, Sofije, Sarajeva i Istanbula uz veliki publicitet šalju oko 15 dugometražnih filmova na gostovanja u drugim zemljama.

Operacija Kino – dovođenje bioskopa u neka od udaljenih područja EU.

Zentropa – nezavisna filmska produkcijska kuća

Reditelji kao Lars fon Trir, Suzan Bir i ostala istaknuta imena uvek će imati velike šanse da im projekti budu finansirani, sa ili bez podrške MEDIA programa. Ali da bi se novi talenti razvili u istaknute reditelje, svakako je potrebno adekvatno finansiranje.

MEDIA program velika je podrška Zentropi, produkcijskoj kući sa sedištem u Danskoj. Kad je početkom 90-ih godina osnovana, primila je znatnu podršku MEDIA programa, koja joj je zapravo omogućila rad u prvih nekoliko godina.

Anders Kjerog, načelnik odseka administracije objašnjava: „S obzirom na to da u to vreme niko u Danskoj nije verovao u 'ideju Zentropo' podrška MEDIA programa bila je od ključne važnosti za opstanak kompanije.“

Značaj ove kompanije jasan je rediteljima koji ostvaruju korist od programa. Suzan Bir, rediteljka filma „U boljem svetu“, koji je nagrađen Oskarom 2011. godine, objašnjava: „Danas, u vremenu globalizacije, osećamo da je važno da Evropa bude usaglašena u mnogim oblastima, uključujući i kulturnu razmenu. Imajući to na umu, potrebno je podržati čitavu ideju MEDIA programa.“

„Zentropa i MEDIA program 'rođeni' su zajedno početkom 90-ih. Odrasli smo zajedno kao angažovana i zanesena deca; zajedno smo bili 'tinejdžeri', nismo se u svemu slagali, ali smo uvek bili voljni da saslušamo jedno drugo jer smo imali isti cilj – razvoj kvaliteta evropskog filma. Uskoro ćemo postati odrasli dvadesetogodišnjaci sa pregršt odličnih filmova iza sebe, korisnim iskustvom koje možemo da podelimo i iskrenom nadom da ćemo zajedno i ostariti!“

Anders Kjerog,
načelnik odseka administracije, Zentropa

Izgledi: Okretanje ka budućnosti

Gledajući u budućnost, evropska kulturna vizija mora u svojoj srži da ima učešće njenih građana. Kako bi se ostvarila ekonomska korist od naše kulturne raznolikosti i steklo poštovanje i razumevanje među kulturama, politike na svim nivoima treba da sadrže mere za unapređenje pristupa kulturi u obrazovanju, za podsticaj kulturne produkcije i podršku učešću. U vremenima ekonomske nestabilnosti i globalizacije potrebno je pozabaviti se sledećim izazovima:

Prihvatanje digitalne budućnosti

Digitalna tehnologija ima veliki uticaj na to kako se kultura stvara, distribuira i kako joj se pristupa. Zato se sada revidiraju prakse distribucije filmova, a digitalizacija se širi bioskopima.

Milioni Evropljana gledaju svoje omiljene serije TV serije na pametnim telefonima na putu do posla, gledaju onlajn sadržaj na televizoru u svojoj dnevnoj sobi ili stavljaju na internet sopstvene sadržaje koje stvaraju korisnici. Postoji više od 40,4 miliona 'povezanih televizora' u Evropi i oni bi mogli biti u većini domaćinstava EU do 2016. godine. Ove promene brišu tradicionalne granice između potrošača, medija i interneta.

Evropske kulturne i kreativne industrije predstavljaju pokretač digitalnih promena istražujući nove načine na koje evropski građani otkrivaju, uživaju i učestvuju u stvaranju digitalnog sadržaja. Prioritet Evropske komisije jeste da podrži vodeću ulogu Evrope u svetu u proizvodnji kvalitetnog sadržaja zadržavajući konkurentnu prednost kulturnih i kreativnih sektora takođe u digitalnom okruženju.

Kreativna Evropa ima za cilj pomoć kulturnim i kreativnim sektorima kako bi u potpunosti iskoristili mogućnosti nastale digitalnom promenom. Uzevši u obzir ove promene, akcioni plan 'Širenje evropskih filmova u digitalnoj eri' ima odobren budžet u iznosu od dva miliona evra za:

Uzevši u obzir ove promene, akcioni plan 'Širenje evropskih filmova u digitalnoj eri' ima odobren budžet u iznosu od dva miliona evra za:

- poboljšanje uslova za širenje evropskih filmova u EU;
- povećanje broja i proširenje spektra globalne publike za evropske filmove;
- pomoć učesnicima na tržištu i donosiocima odluka da sačuvaju prednost tako što će biti u toku sa promenama koje će imati uticaj na distribucione platforme.

Ne možemo da znamo šta nosi budućnost, ali možemo da pripremimo naše kreativne industrije za nju.

Pristup finansijama

Malim i srednjim preduzećima (MSP) u kulturnim i audiovizuelnim sektorima potrebne su finansije kako bi uvećala svoje aktivnosti i poslove, ali većina njih iskusi teškoće u dobijanju zajmova od banaka.

Počev od 2016. godine postepeno će se uvoditi olakšice za kulturni i audiovizuelni sektor, kako bi se malim i srednjim preduzećima omogućio pristup finansijama. Osim toga, nova Šema podizanja kapaciteta obezbediće stručne usluge kreditorima kako bi se povećalo njihovo razumevanje za kreativne sektore.

Razvoj publike

Još jedan cilj Kreativne Evrope, kroz sve njene akcije, jeste da stimuliše nove tehnike za razvoj i podsticaj dugoročne publike za kulturna dela Evrope.

Razvoj publike ima višedimenzionalni koncept, sa kulturnim, društvenim i ekonomskim dimenzijama i odnosi se na:

- izgradnju nove publike;
- produbljivanje odnosa sa postojećom publikom;
- diverzifikaciju publike;
- razvijanje evropske saradnje za medijsku pismenost.

Saznajte više

Ukoliko ste se zainteresovali za pitanja postavljena u ovoj publikaciji, više informacija možete pronaći na sledećim internet adresama:

- ▶ **Kreativna Evropa, okvirni program Evropske komisije za podršku sektorima kulture i medija:** <http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe>
- ▶ **Desk Kreativna Evropa Srbija:** <http://www.kreativnaevropa.rs/>
- ▶ **Imate li pitanja o Evropskoj uniji? Europe direct** može da pomogne: 00 800 6 7 8 9 10 11 <http://europedirect.europa.eu>

Za više informacija:

Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji

Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji

Avenija 19a, Vladimira Popovića 40/V,
11070 Novi Beograd, Srbija
Tel: 011 30 83 200
Fax: 011 30 83 201
E-mail: delegation-serbia@eeas.europa.eu
Website: www.europa.rs
[@DavenportEUSrb](https://twitter.com/DavenportEUSrb)

EU info centar Beograd

Kralja Milana 7,
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011 40 45 400
E-mail: info@euinfo.rs
Website: www.euinfo.rs
[f](https://facebook.com/EUinfocentar) EU info centar
[@EUICBG](https://twitter.com/EUICBG)
[i](https://www.instagram.com/EUICBG) EUICBG

EU info kutak Novi Sad

Info kutak Novi Sad

Mihajla Pupina 17,
21000 Novi Sad, Srbija
Tel: 021 45 16 25
E-mail: officens@euinfo.rs
Website: www.euinfo.rs
[f](https://facebook.com/euipnovisad) euipnovisad
[@EUinfoNS](https://twitter.com/EUinfoNS)

EU info kutak Niš

Info kutak Niš

Vožda Karadžića 5,
18000 Niš, Srbija
Tel: 018 241 561
E-mail: officenis@euinfo.rs
Website: www.euinfo.rs
[f](https://facebook.com/euipnis) euipnis
[@EUinfoNis](https://twitter.com/EUinfoNis)

EU u knjigama:

DIGITALNA NARODNA BIBLIOTEKA SRBIJE

Kolekcija Narodne biblioteke Srbije sadrži publikacije koje su izdale Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji, Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije i partnerske organizacije, a koje pružaju informacije o različitim aspektima evropskih integracija, nastanku i razvoju EU, kao i odnosima Srbije i EU: www.digitalna.nb.rs/sf/NBS/knjigeoEU

EU u bibliotekama:

Publikacije i knjige o Evropskoj uniji na srpskom jeziku možete naći u bibliotekama širom Srbije. www.euinfo.rs/euteka

